

Bibiána Kundľová

STARÁ ĽUBOVŇA

Mesto Stará Ľubovňa patrí k najstarším mestám Spiša. Leží na oboch brehoch rieky Poprad na východ od Vysokých Tatier v malebnom údolí Ľubovnianskej vrchoviny. Pohľad na panorámu mesta umocňuje impozantný hrad Ľubovňa. Cez centrum mesta, ležiaceho v nadmorskej výške 545 m, prechádzajú štátne cesty I. triedy v smere Poprad - Bardejov (Prešov) a Košice - Nowy Sacz v Poľskej republike cez hraničný priechod Mníšek nad Popradom. Najbližšie letisko Poprad-Tatry je od mesta vzdialené cca 60 km. Z analýzy klimatických činiteľov vyplýva, že územie mesta s rozlohou 31 km a 16 000 obyvateľmi sa nachádza v mierne teplej oblasti, v ktorej prevláda kontinentálna klíma.

Stará Ľubovňa je v súčasnosti administratívnym, kultúrnym a priemyselným centrom okresu, rozprestierajúceho sa na rozlohe 624 km. Pre jeho aktívny rozvoj sú neustále hľadané riešenia a nové postupy, ku ktorým sa priradzujú aj Intenzívne partnerské kontakty so spriatelými mestami: Nowy Sacz a Poľaniec v Poľsku, North Augusta v USA (štát Južná Karolína), Vsetín v Českej republike, Svaljava na Ukrajine a tiež aktivity v cezhraničnom združení Euroregion Tatry, ktorého Stará Ľubovňa je zakladajúcim členom.

Do územia okresu, majúceho 44 administratívnych sídiel a cca 50 000 obyvateľov, zasahujú výbežky Levočských vrchov, Čergovského pohoria, Spišskej Magury a Pienin. Jeho osobitosť, vyplývajúca z prírodných krás, pamiatok, klimatických predností či bohatstva na turistické, rekreačné a oddychové zákutia, zvyrazňuje aj pestrosť národnostného zloženia, nakoľko v ňom žijú Slováci, Rusíni, Ukrajinci a Nemci.

Z HISTÓRIE MESTA STARÁ ĽUBOVŇA

Prírodou je obdarené mnohými klenotmi. Ak k nim pridáme ešte pamiatky, dostávame neopakovateľný obraz súčinnosti prírody a ľudského umu. Reč je o meste Stará Ľubovňa a jeho okolí. Strategickú polohu tohto kraja si všimol už rímsky cisár Marcus Aurelius, ktorý tu chcel po zriadení provincií Marcomania a Sarmatia posunúť hranice Rímskeho impéria. Akoby centrálnu os severného Spiša vytvára rieka Poprad, prameniaca pri Popradskom plese. Kľukatí sa k Dunajcu, aby sa spolu s ním prostredníctvom Visly dostala k Baltickému moru. Je to jediná rieka, ktorá si svojím korytom prehrýzla cestu Slovenskom k severu.

Výhodnú polohu územia si všimol už človek v staršej dobe kamennej, i keď prvé stopy života pochádzajú z oveľa skorších dôb. Sú to skamenelé schránky ulitníkov údajne nájdené pri hrade Ľubovňa, ale aj v lokalite ďalších troch obcí. Avšak za najstaršiu stopu o osídlení mesta Stará Ľubovňa človekom sa považuje nález sivého radiolaritu, predbežne datovaný do stredného úseku staršej doby kamennej — paleolitu.

Najstaršia listinná zmienka o Starej Ľubovni je z r. 1292. Nesporné však je, že

existovala už skôr. Pre rozvoj mesta bol významný rok 1364, kedy kráľ Ľudovít I. udelil Starej Ľubovni dve privilégia. Prvou listinou ju povýšil na kráľovské mesto s právami, aké používalo mesto Košice a Budín. Druhou listinou z 13. októbra 1364 dal mestu široké výsady pri vydržiavaní výročných trhov. Ďalší vývoj podstatne ovplyvnilo zálohovanie územia poľskému kráľovi v r. 1412 - 1772. Mesto sa stalo známym hospodárskym a kultúrnym centrom. Po skončení zálohu mesto stratilo výnimočné postavenie, opustili ho úradníci a šľachta. Stará Ľubovňa sa stala centrom len širšieho okolia.

Aj dnes tvorí historické jadro pravidelné námestie obdĺžnikového tvaru s meštianskymi domami s renesančnou dispozíciou a neskoršími barokovými a klasicistickými úpravami. Dominantou námestia je kostol svätého Mikuláša pochádzajúci z obdobia okolo r. 1280 a Provinčný dom — bývalé sídlo gubernátora zálohovaných spišských miest, v r. 1639 prestavané v renesančnom slohu.

HISTORICKÉ PAMIATKY MESTA

Kostol sv. Mikuláša

Dominantou a historicky najzaujímavejšou stavbou námestia je rímsko-katolícky gotický kostol z konca 13. storočia. Prestavaný bol v druhej polovici 17. storočia. Jeho interiér tvoria vzácne pamiatky, z ktorých hodno spomenúť neskorogotickú kamennú krstiteľnicu zo 16. storočia i neskorogotické náhrobné dosky z pieskovca a červeného mramoru. Hlavný barokový oltár sv. Mikuláša — biskupa z druhej polovice 18. st. je zdobený drevorezbou. V strede stĺpovej architektúry dominuje rozmerný obraz sv. Mikuláša z druhej polovice 19. storočia. Historicky cenné sú aj bočné oltáre a plastika Oplakávanie Krista.

Hrad Ľubovňa

Na vápencovom brale, v nadmorskej výške 711 m, sa nad Starou Ľubovňou vypína kamenný hrad, postavený na prelome 13. a 14. storočia.

Prvá písomná zmienka dokumentujúca hrad Ľubovňu ako kráľovské sídlo je z r. 1311. Najstaršiu časť hradu tvorí veža a palác. V 15. storočí bol hrad v záujme zlepšenia obrany dostavaný o ďalšie veže a bastión. V r. 1553 hrad úplne vyhorel. Jeho rekonštrukcia, počas ktorej bol postavený aj nový palác, sa skončila v r. 1642.

V roku 1655 - 61 v ňom boli pred Švédmi ukryté poľské korunovačné klenoty. Po skončení poľského zálohu v r. 1772 hrad chátral. V roku 1412 si uhorský kráľ Žigmund Luxemburský požičal od poľského kráľa Vladislava II. Jagelónskeho 37 000 kôp českých strieborných grošov, za čo mu dal do zálohy 13 spišských miest zo saskkej provincie, 3 kráľovské mestá Starú Ľubovňu, Podolinec, Hniezdne, hrady Ľubovňa a Podolinsky hrad spolu s obcami patriacimi do hradných panstiev. Keďže Žigmund peniaze nevrátil a neskôr Poliaci odmietli vrátenie požičanej sumy, ostali mestá a obce v poľskom zálohu 360 rokov, až do roku 1772. Založené mestá a obce ostali súčasťou Uhorska. Poliaci mali len právo vyberať dane a poplatky a spravovať územie. Sídlo správy bolo na hrade Ľubovňa.

Skansen pod hradom Ľubovňa

Pod hradom Ľubovňa sa nachádza expozícia ľudovej architektúry, verejnosti sprístupnená v roku 1985. Dominantou a najcennejším exponátom je kultúrna pamiatka — zrubový kostolík východného obradu z Matysovej z r. 1883, zasvätený sv. Michalovi Archanjelovi. Najpočetnejšie zastúpenie v expozícii majú drevené obytné domy zo začiatku 20. storočia. Pri riešení interiérov obytných domov bol rešpektovaný spôsob života a pomery rodiny. Výber exponátov je bohatý a okrem predmetov dennej potreby tu nájdeme i výrobné nástroje doplnkových zamestnaní: drotára, obuvníka, debnára, tkáčky, stolára. V obytných domoch je vytvorené aj analogické prostredie na rekonštrukciu rodinného zvykoslovía: narodenie, svadba, Vianoce a Veľká noc... K ďalším objektom patria hospodárske stavby: stodoly, maštale, sýpky, studne a sezónne poľné obydlia "majdány". Súčasťou expozície sú i technické stavby, ktoré prezentuje zrubová kováčska vyhňa z 2. polovice 19. storočia, mlyn a stolárska dielňa. Počas letnej turistickej sezóny sa v prírodnom amfiteátri konajú zvykoslovné programy folklórnych skupín a súborov.

SÚČASNOSŤ MESTA STARÁ ĽUBOVŇA

V dnešnej uponáhľanej dobe Stará Ľubovňa úspešne zápasí s problémami všeobecného rozvoja, bytovej výstavby, rozširovaním podnikateľských či umeleckých sfér a zároveň vytvára bohatú ponuku rozvoju cestovného ruchu. Má svoj vyhranený smer, po ktorom kráča pomaly, ale odhodlane, priamo a rozvážne.

Stará Ľubovňa ako jedno z prvých miest na Slovensku zohľadňovala pri kúpe bytu aj v plnej hodnote dlhopisy z II. vlny kupónovej privatizácie. Podľa posledných štatistických údajov je v meste 3600 obývaných bytov. Z tohto počtu v posledných rokoch bolo odovzdaných 132 mestom zrekonštruovaných bytových jednotiek. Napriek tomu v evidencii žiadateľov je ešte registrovaných, kritéria spĺňajúcich 567 žiadostí. Dnes je vo vlastníctve obyvateľov cca 80% bytov.

Tepelné hospodárstvo a správu prevažnej časti spoločných bytových domov zabezpečuje Slobyterm, spol. s r.o. so stopercentnou majetkovou účasťou mesta a veľkii dobrým výsledným efektom. Ďalšou organizáciou, podieľajúcou sa na správe mestského majetku, je Ekos, spol. s r.o. spravujúca mestské lesy, zeleň a komplexne riešiaci mestský odpad. Verejnoprospešné služby, príspevková organizácia mesta, sú zriadené s cieľom udržiavať čistotu v meste, vykonávať drobné stavebné a prepravné činnosti, správu troch cintorínov, mestských komunikácií a údržbu verejného osvetlenia.

Príspevkovou organizáciou, bezprostredne naviazanou na mestský rozpočet a zabezpečujúcou potreby mesta v oblasti kultúry a športuje Mestská organizácia kultúry a športu, pod ktorej správou sú dva domy kultúry, kino Tatra, športová hala a krytá plaváreň. Jednou z priorít MOKaŠ-u je podpora umeleckých a spoločenských telies a klubov, ako je spevokol, dychová hudba Ľubovnianska, divadelný súbor Reflektor „Š“, Klub abstinentov, Klub krížovkárov a hádankárov „O Goralí“ a filmový klub RAJ. Súčasťou Mestskej organizácie kultúry a športu je mestské televízne štúdio TDT, prinášajúce obyvateľom cez videotext, teletext a obrazové vysielanie aktuálne správy o dianí v meste a o aktivitách mestskej samosprávy. Obdobné informácie sú zverejňované v týždenníku Ľubovnianske noviny — redakcia je jednou zo zložiek mestského úradu a tiež prostredníctvom mestského rozhlasu, ktorého vysielanie zabezpečuje Informačné centrum Mesta, súčasť Mestského úradu — oddelenia kultúry. Nezastupiteľné hodnoty v oblasti vzdelávania vytvárajú: Ľubovnianske múzeum — správca historických a novodobých pamiatok, Ľubovnianska knižnica, poskytujúca knižnično-informačné služby, Združenie ochrancov severovýchodného Slovenska Pčola, Ľubovnianske osvetové stredisko, ponúkajúce z oblasti osvetu výtvarno-výstavnícke práce, literárne vzdelávanie a aktivity k uchovaniu tradičných ľudových remesiel. Neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho života v meste sú činnosti Ľubovnianskeho literárneho klubu, mládežníckeho Centra voľného času, šermiarskej skupiny Rádu sv. Michala, tanečného klubu Flex, folklórneho súboru Ľubovňan, nezávislej skupiny FCTS Priatelja, Klubu dôchodcov a ľudových hudieb z neďalekej Novej Ľubovne a Koláčková.

Stará Ľubovňa má vytvorené dobré podmienky aj pre rozvoj športu. Športový areál využívajú najmä futbalisti a tenisti. Mestský športový klub zriadený na podporu kolektívnych športov (volejbal, basketbal, turistika, karate, kulturistika...) má zásluhu na zmysluplnom využívaní voľného času mládeže. O jeho dobrej činnosti svedčia úspechy celoslovenského a európskeho významu. K rozvoju športu v meste významnou mierou prispieva Okresné združenie technických a športových činností regiónov zameriavajúce sa na brannú zdatnosť a cyklistické športy, futbalová škola Juno a športový klub polície — oddiel zápasenia.

Prevažia obyvateľov mesta v predproduktívnom a produktívnom veku si vyžaduje hustú sieť školských objektov. V samotnom meste sa nachádza päť materských, sedem základných, jedna základná umelecká škola, dve stredné školy, dve stredné odborné učilištia a jedno špeciálne odborné učilištie. K najnáročnejším stavebným akciám posledných rokov patrila intenzifikácia čistiarne odpadových vôd (ukončenie stavby r. 1997). Jej prínos pre ekológiu mesta je nesporný, nakoľko zvyšuje hodnotu mesta nielen nadštandardne čistým ovzduším, zabezpečeným 95% plynoifikáciou vykurovaných objektov, ale aj vodou.

Hovoriac o stavebných dielach je potrebné zdôrazniť, že mesto Stará Ľubovňa sa v súčasnosti pýši i novodobými architektonickými vzácnosťami — rímsko-katolíckym kostolom sv. Petra a Pavla, nemocničnou kaplnkou a grécko-katolíckym chrámom Matky ustavičnej pomoci. Posviacku základného kameňa kostola sv. Petra a Pavla vykonal 19. 3. 1998 bývalý miestny farár, čestný občan mesta, pápežský prelát Mons. Viktor Trstenský. Zvony Peter a Pavol, Mikuláš a Michal boli uliate v dielni Márie

Tomáškovvej Dytrychovej a posvätené 5. 7. 1999 J. E. Mons. Prof. ThDr. Františkom Tondrom, spišským diecéznym biskupom. Slávnostná posviacka kostola, vybudovaného na podnet duchovného otca Mgr. Mariána Panika, bola 21. 11. 1999.

Základný kameň chrámu Matky ustavičnej pomoci posvätil 22.4.1990 sv. otec Ján Pavol II. Posvätenie vybudovaného chrámu, ktorého výstavbu iniciovali a riadili o. redemptoristi Peter Krenický, Štefan Kitlan, Pavol Tomko a Vladimír Jurčenko, vykonal vtedajší pomocný prešovský biskup J. E. Milan Chatur, CSsR. Chrám, majúci tvar kráľovskej koruny sv. Štefana, navštívil 29. 11.1998 o. biskup Ján Hirka, aby posvätil jeho arbis, ktorého autorom je o. Kamil Dráb, CSsR.

Pracovné príležitosti pre obyvateľov mesta ale aj okresu v minulosti poskytovali priemyselné podniky Skrutkáreň, LUKO (predtým Závody 1. mája), Tesla atď. Počas 1. vlny kupónovej privatizácie prevažnú časť podnikov začali riadiť fondy. Zmeny v manažmente spôsobili zminimalizovanie produkcie a mestu predostreli riešiť najpálčivejší problém — nezamestnanosť. Tú v súčasnosti čiastočne znížilo začatie výroby elektronických súčiastok spoločnosťou Matsushita Electronic Components Slovakia.

Stará Ľubovňa, napriek svojmu názvu, je mladé mesto pripravené realizovať odvážne plány aj v súčasnej ťažkej hospodárskej situácii. Jeden z nich, týkajúci sa zabezpečenia ubytovania občanom vyžadujúcim osobitnú starostlivosť, bol s pomocou štátu vyriešený v uplynulom roku. Ďalšími, finančne náročnými úlohami mesta je pokračovať v prípravách a hľadaní možností financovania cestného obchvatu, ktorý by vylúčil nežiaducu automobilovú dopravu z centra mesta, ukončiť realizáciu umelej ľadovej plochy, pripraviť stavebné parcely pre výstavbu rodinných domov, vydláždiť mestskú pešiu zónu atď.

Popri tejto stavebnej a hospodárskej činnosti sa realizujú aj tradičné aktivity spoločenského, kultúrneho, obchodného či športového charakteru, akými sú Ľubovniansky jarmok, Vansovej Lomnická, Poetická Ľubovňa, Ľubovnianske hry, výstavná prezentácia mesta a pod.

Úloha a plánov má Stará Ľubovňa neúrekom. Treba však veriť, že za účinnej práce 32 poslancov mestského zastupiteľstva a prevažnej časti občanov sa aj naďalej bude dať udržiavať mesto čisté, úhľadné, plné zelene, so spokojnými obyvateľmi i návštevníkmi.

PAMIATKY, PRÍRODNÉ KRÁSY A ZAUJÍMAVOSTI

OKOLIA STAREJ ĽUBOVNE

Medzi historické vzácnosti, ktoré ukrýva okolie Starej Ľubovne, nepochybne patrí aj národná kultúrna pamiatka — kostol Panny Márie z roku 1785 v obci Hraničné a mestská pamiatková rezervácia Podolíneec.

Podolíneec leží na styku Spišskej Magury, Popradskej kotliny a Levočských vrchov. Staré mesto má pohnuté dejiny, čo vyplýva zo vzťahov a polohy na obchodnej ceste i blízkosti hraníc s Poľskom.

Stara Lubowla

Stará Lubovňa

Mesto Stará Lubovňa

Fot. Josef Česla

Zamek w Starej Lubowli
Fot. Ing. Alexander Jiroušek

Oltarz główny w kościele św. Mikołaja
Fot. Ing. Alexander Jiroušek

Pod menom Podolincz sa uvádza v listine z roku 1256 ako vyspelá osada, v roku 1282 získavajúca mestské výsady od českého kráľa a krakovského vojvodu Václava II. O 130 rokov neskôr kráľ Žigmund udeľuje Podolincu výsady slobodného kráľovského mesta. Dominantou jeho historického jadra je rím.-kat. kostol Nanebovzatia Panny Márie z roku 1298, interiér ktorého zdobia gotické a barokové plastiky, oltárne obrazy, no predovšetkým národná kultúrna pamiatka — stredoveké nástenné maľby z rokov 1360-1430.

Región má rozmanitú a krásnu prírodu, ktorá je veľhí atraktívna pre domácich a zahraničných návštevníkov. Je tu veľa ihličnatých lesov, bohatých na vzácne druhy fauny a flóry. Medzi prírodné skvosty patria rieky Poprad, Dunajec a Pieninský národný park.

Pieninský národný park leží severovýchodne od Vysokých Tatier. Prírodné hodnoty tohto územia boli dôvodom, že už v roku 1932 tu vznikol prvý medzinárodný park v Európe, zabezpečujúci ochranu slovenskej i poľskej časti Pienin. Dnes jeho slovenská časť má výmer 3749 ha.

Rieka Dunajec vytvorila na území parku skalné útvary, hlboké rokliny a kaňony, ktoré sú domovom rozmanitých druhov fauny a flóry. V čistých vodách Dunajca žije množstvo rýb, hlavne pstruhov a lipňov.

Pre turistov je nezabudnuteľným zážitkom splavovanie rieky na drevených pltiach z Červeného Kláštora do Lesnice. Dĺžka plavby — 9 km. Tento úchvatný kút Slovenska okrem uvedenej atrakcie ponúka v súčasnosti komplex služieb cestovného ruchu, zameraného na turistiku, folklór, zimné športy, ubytovanie a iné atrakcie, kde dominantnú úlohu zohráva Združenie pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria, z ktorého snáď najznámejším členom je chata Pieniny, situovaná pod obcou Lešnica.

V regióne je viac ako 80 minerálnych prameňov rôzneho chemického zloženia. Väčšina z nich je verejne prístupná. Známe sú predovšetkým pramene v kúpeľoch Vyšné Ružbachy a v Ľubovnianskych kúpeľoch.

Kúpele Vyšné Ružbachy ležia na juhovýchodných úpätiach Spišskej Magury v nadmorskej výške 623 m. Prvé písomné zmienky o minerálnych prameňoch pochádzajú z roku 1549. Kúpele, známe termálnym kúpaliskom a chráneným prírodným výtvarom ~ travertínovým jazierkom Kráter o priemere 20 m a hĺbke 3 m s termálnou vodou 23°C, ponúkajú predovšetkým hydrouhličitano-síranové, vápenato-horečnaté, hydrouhličité pramene a povzbudivé klimatické podmienky, ktoré sú predpokladom pre liečbu onkologických a ženských ochorení, chorôb obehového a pohybového ústrojenstva, chronických bronchitíd a chorôb z povolania. Pri liečbe sú využívané účinky balneoterapie, fyzikálnej terapie, elektroterapie, rehabilitácie, psychoterapie a hipoterapie.

V kúpeľnom areáli sú zaujímavé tiež švajčiarske domčeky a Biely dom. Návštevníkov zaujme galéria v prírode — viac ako 100 sôch vytvorených v travertínovom lome — výsledok medzinárodných sympozijných stretnutí sochárov, možnosti turistiky a zimných športov.

Ľubovnianske kúpele ležia juhovýchodne od Starej Ľubovne. Majú niekoľko minerálnych prameňov — kyseliek so zemito-železitými vodami. Z bývalých kúpeľov sa

tu zachovalo iba malé jazierko, lesopark so vzácnymi druhmi drevín a 2 minerálne pramene. Ľubovnianske kúpele v súčasnosti predstavujú zaujímavú rekreačnú oblasť s vynikajúcimi klimatickými podmienkami a s viac ako 600 kapacitnou možnosťou ubytovania, v čom majoritu má so svojim komplexným vybavením hotel Ľubovňa. Kúpele sú vhodným oddychovým centrom v každom ročnom období, nakoľko doplnkové služby hotela Ľubovňa, turistické trasy a možnosti zimných športov sú predpokladom k uspokojeniu nárokov každého návštevníka.

Medzi ďalšie zaujímavé prírodné krásy a zároveň chránené územia či prírodné rezervácie patria: Jarabinský prielom, Haligovské skaly, Čertova skala (vápencové bradlo medzi Chmeľnicou a Hajtovkou), Litmanovské skalky, bradlá pri obciach Údol a Kyjov, Plavečské štrkoviská a prírodná rezervácia Slatina pri Šarišskom Jastrabí.

Jarabinský prielom. Kaňon (300 m dlhý a 40 m hlboký) vyerodovaný potokom Malý Lipník vo vápencovom podloží so sústavou perejí, vodopádov a obrích hrncov. Kaňon je chráneným prírodným výtvorom.

Haligovské skaly spolu s jaskyňou Aksamitkou (NPP) predstavujú ucelený komplex vápencových sutín a skál so vzácnou flórou a faunou. V typicky bralnatom reliéfe sa vyskytujú skalnaté stĺpy, veže a steny. Je chráneným prírodným výtvorom.

Dnes si mesto Stará Ľubovňa hľadá svoju tvár a poslanie. Ukryté je najmä v cestovnom ruchu, pre ktorý má mimoriadne priaznivé podmienky. Ponúka historické vzácnosti, krásne okolie a často ešte neobjavené prírodné zákutia. Bolo by neodpušiteľným hriechom tento dar nevyužiť a nezachovať ho pre ďalšie generácie.

LEGENDA PO NOVOM ?

Lapačka — kto z nás by aspoň z počutia nepoznal tento násilný spôsob verbovania nových regrútov do cisárskej armády. Jej princíp spočíval v doslovnom lapaní nováčikov. Vojaci obkľúčili dedinu a chytali mládencov. Koho chytili, ten bol zverbovaný a stal sa vojacom.

V súvislosti s týmto odvodom brancov sa v Starej Ľubovni zachovala legenda o zamurovanej ruke na chodbe Provinčného domu. V nej sa hovorí, že ten z mládencov, ktorý dobehol k ruke a dotkol sa jej skôr než ho chytili vojaci, bol oslobodený od vojenskej povinnosti.

Spomínanú ruku predstavuje väčší kamenný blok v tvare ruky ohnutej a odetej do platového brnenia. Už pri predbežnej prehliadke tohto kamenného skvostu vznikli pochybnosti okolo jeho interpretácie ako ruky. Ak by malo ísť naozaj o ruku v brnení, tak by mala mať jej lakt'ová časť mušľu, alebo aspoň polmušľu. Keďže táto tam chýba, je možné uvažovať aj o inej interpretácii.

Na základe doterajších výsledkov bádania okolo ruky sa nám zdá, že by mohlo ísť o časť sochy muža v platovom brnení. Z viacerých pracovných teórií sa zdá najpravdepodobnejšia tá, že v tomto prípade ide o časť sochy, ktorá bola vytesaná ako súčasť náhrobného epitafu, na ktorom bol nebožtík životnej veľkosti. Zatiaľ nie je možné identifikovať presne, o aký typ brnenia ide. Upresnenie typu brnenia je teda otvorenou

otázkou s odpoveďou na otázku aspoň približného datovania doby vzniku sochy. Z nich sa začnú vyvíjať ďalšie, ako napríklad kto bol tento muž, kde žil, prečo bola zamurovaná časť jeho sochy, prečo iba časť, ako to súvisí s osudmi mesta a ďalšie.

V súvislosti so spomínanou legendou sa samozrejme vynára ďalší rad otázok, ktoré sa prelínajú s vyššie uvedenými. Napríklad či má vznik legendy súvis iba s kameňom, alebo sa priamo viaže k osobe zobrazeného muža.

Ak zvažíme, že takýto typ pomníka mali iba vysokí cirkevní či svetskí hodnostári, do úst sa tlačí otázka, či spomínaná osobnosť mala až takú moc a vplyv, že mohla ovplyvňovať osudy ľudí aj po svojej smrti. Alebo to bolo všetko úplne ináč? Bádateľ si v takej chvíli pripadá ako objaviteľ jaskyne, keď v kuželi svetla vidí časť priebehu siene a jej výzdoby, ale nevie, čo ho čaká o pár metrov ďalej.

Fotografia z początku XX wieku autorstwa A. Szuberta, zatytułowana „Lubowla na Spiżu”

(nakładem Towarzystwa Tatrzańskiego; heliogramura R. Paulussena w Wiedniu)